Molenbiotoop Rapport

Naam: De Hoge Tiendwegmolen
Type: wipmolen
Bouwjaar: voor 1706
Eigenaar: Stichting tot Instandhouding van Molens in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden (SIMAV)
Locatie: Beneden Tiendweg 9, Streefkerk (Gemeente Molenlanden)

Colofon

Tekst en beeld:	Dorp, Stad en Land; LILA Living Landscapes; RAAP (tenzij anders vermeld)
Onderzoekers:	Suzanne Loen, Marcel IJsselstijn, Aimée de Back
Vormgeving:	Olav Odé (RAAP)
Eindredactie:	Provincie Zuid-Holland
In opdracht van:	Provincie Zuid-Holland Maarten Koenders, Mark Ravesloot, Bureau Cultuur en Vrije Tijd Henk Koornneef, Lucas van der Velden, Afdeling Ruimte, Water en Bodem (RWB)
Eindversie:	Januari 2022
Met dank aan:	Floor de Lange en Henk van Dieren

DORP STAD & LAND

provincie Zuid-Holland

INHOUD

A. Inleiding
B. Doel
C. Werkwijze
D. Conclusies *(Tekst; Provincie Zuid-Holland)*

Hoofdstukken

1. Functionele molenstatus *(Tekst; Provincie Zuid-Holland)*
2. Historische & landschappelijke molencontext
3. Zicht op de molen en belangrijke zichtlijnen
4. Windvang
5. Maatschappelijke invulling

Bijlagen

A. Interview molenaar/eigenaar
B. Redengevende beschrijving monument
C. Geraadpleegde literatuur en websites
D. Molenbiotooprapport 2009
E. Molenbiotooprapport De Hoge Tiendwegmolen

A. Inleiding

Het begrip molenbiotoop is geïntroduceerd om de windvang van en het zicht op een traditionele windmolen aan te duiden. Provincie Zuid-Holland heeft in haar Omgevingsverordening regels opgenomen ter bescherming van de molenbiotoop, om hiermee voldoende wind en zicht te waarborgen ten behoeve van de molens. De provinciale regels werken door in de gemeentelijke bestemmingsplannen of in de toekomst het omgevingsplan. Hierin wordt rondom de molen een cirkel met een straal van 400 meter opgenomen waarbinnen de maximale hoogtes van objecten zijn afgestemd op de molen.
Bij een beleidsherziening is de directe omgeving van elf Zuid-Hollandse molens aangewezen als bijzondere molenbiotoop. De Hoge Tiendwegmolen in Streefkerk is daar één van.

Een bijzondere molenbiotoop houdt in dat, indien er ontwikkelingen plaatsvinden binnen een afstand van 400 meter van de molen, de molen en molenbiotoop op een goede manier ruimtelijk ingepast dienen te worden. Niet alleen de windvang en het zicht, maar ook de landschappelijke context, de functionele status en de maatschappelijke status zijn aspecten om mee te wegen.

B. Doel

Het doel van de Provincie Zuid-Holland is om met de molenbiotooprapporten een handleiding op te stellen aan de hand waarvan kan worden beoordeeld of bij een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling binnen de grenzen van één van deze elf bijzondere molenbiotopen, wordt voldaan aan het criterium dat molen en molenbiotoop op een goede manier ruimtelijk worden ingepast.

C. Werkwijze

Het projectteam van Dorp, Stad en Land heeft samen met de Provincie Zuid-Holland een onderzoeksmethode samengesteld die recht doet aan de waarden van de molen. De provincie heeft 5 aspecten benoemd op basis waarvan waarden kunnen worden toegeschreven aan de molenbiotoop. Deze 5 aspecten zijn nader onderzocht en uitgewerkt door Dorp, Stad en Land en fungeren als nulmeting. Daarnaast zijn de molenaars/eigenaren voorafgaande aan het onderzoek geïnterviewd. De uitkomsten hiervan zijn in bijlage A opgenomen. De opgehaalde informatie is zoveel mogelijk verwerkt in de analyses. De molen zelf is niet onderzocht.

De 5 aspecten die zijn onderzocht en in beeld gebracht lichten we hier kort toe.

1. Functionele molenstatus

Dit is een beschrijving van de actuele functionele status van de molen, aangeleverd door de Provincie Zuid-Holland.

2. Historische & landschappelijke molencontext

Om te kunnen begrijpen wat er nu nog aanwezig is, zijn historische kaarten geanalyseerd. Niet alleen het gebied direct om de molen, maar ook een groter geheel van land en water is in kaart gebracht. Als methodiek is gekozen voor de Landgoederenbiotoop die de Provincie Utrecht heeft ontwikkeld. Terminologie en legenda's van die methodiek zijn overgenomen.
Een beschrijving in beeld en woord van die elementen die direct samenhangen met de aanwezigheid van de molen.

3. Zicht op de molen en belangrijke zichtlijnen

Op kaart zijn de relevante en te behouden zichtlijnen vastgelegd met een beknopte beschrijving.

4. Windvang

De actuele toestand van de windvang van de molen is gevisualiseerd met behulp van GIS en het Actueel Hoogtebestand en een actuele serie van 8 omgevingsfoto's in de 8 hoofdwindrichtingen. Een beknopte beschrijving van de molenbiotoop ter plaatse, aangeleverd door de provincie Zuid-Holland, gaat hieraan vooraf.

5. Maatschappelijke invulling

De beschrijving van de actuele maatschappelijke invulling.

D. Conclusies

De Hoge Tiendwegmolen in Streefkerk maakte deel uit van een groep van 5 molens, die de polder Streefkerk met Kortenbroek getrapt bemaalden. Het herstel van dit molencomplex, dat landschappelijk fraai gelegen is op vrij korte afstand van het Unesco Werelderfgoed Kinderdijk, staat nog altijd op de planning. De Hoge Tiendwegmolen en de nabijgelegen Sluismolen dienen dan volledig gecompleteerd te worden. Hierop vooruitlopend heeft de provincie Zuid-Holland voor beide molens een bijzondere molenbiotoop aangewezen. Nieuwe ontwikkelingen binnen deze bijzondere molenbiotoop, waarvan de plaats geometrisch is begrensd en verbeeld op kaart 15 in bijlage II van de Omgevingsverordening, zijn mogelijk mits de molen en molenbiotoop op een goede manier ruimtelijk worden ingepast. Hiervan is sprake als rekening wordt gehouden met de in dit molenbiotooprapport omschreven waarden van deze bijzondere molenbiotoop. Nieuwe ontwikkelingen mogen deze waarden niet onevenredig aantasten. Onderstaande aandachtspunten zijn hierbij van toepassing:

1. **Functionele molenstatus**
   Behouden van het molenrestant in zijn huidige vorm of het completeren ervan tot volwaardige wipmolen (zie ook pag. 7 t/m 9).

2. **Historische en landschappelijke molencontext**
   Behouden, versterken en ontwikkelen van het molenensemble, in samenhang met het restant van de Sluismolen, de Achtkante Molen, De Oude Weteringmolen, De Kleine Molen en alle bijbehorende waterstaatkundige werken zoals de boezems, kades, waterlopen etc. (zie ook pag. 15 t/m 28).

   Zichtbaar maken en uitdragen van het verhaal dat de molen en alle samenhangende elementen vertellen over de oorspronkelijke inrichting en het gebruik van de polder Streefkerk en Kortenbroek (zie ook pag. 15 t/m 28).

3. **Zicht op de molen en belangrijke zichtlijnen**
   Behouden en versterken van de zichtlijnen van en naar de molen, zoals afgebeeld op pag. 34 (zie ook pag. 33 en 34).

4. Windvang
Waarborgen van voldoende openheid rondom de molen in alle acht op pag. 36, 37 en 38 getoonde windrichtingen ten behoeve van de windvang van en het zicht op de molen, zodat deze in de toekomst als volwaardig maalwerktuig kan functioneren als deze eenmaal is gecompleteerd (zie ook pag. 35 t/m 38).

5. Maatschappelijke invulling
Beter beleefbaar maken van het molencomplex door bijvoorbeeld het verbeteren van de (openbare) toegankelijkheid en/of door informatievoorzieningen, indien zich hiertoe kansen aandienen (zie ook pag. 39).

1 Functionele molenstatus

De actuele functie van de molen.

De voor 1706 gebouwde Hoge Tiendwegmolen was de zuidelijkste bovenmolen van een groep van 5 molens, die de polder Streefkerk met Kortenbroek getrapt bemaalden. Het polderwater werd geloosd in de rivier de Lek.

Tot omstreeks 1500 heeft de polder Streefkerk op een natuurlijke manier via vier sluisjes afgewaterd op de Lek. Later werd de afwatering bijgestaan door molens. In 1514 was er in ieder geval al sprake van vier molens en twee sluizen. Door de inversie van het polderlandschap ten opzichte van de waterstanden op de Lek werd omstreeks 1600 reeds overgegaan tot de aanleg van de Lage Boezem. Als het water in de rivier te hoog stond, kon het overtollige polderwater hierin tijdelijk worden opgeslagen. Omstreeks 1664 is de bergingscapaciteit van de boezem vergroot. Er werd een nieuwe uitwateringssluis gebouwd en een ruimere voorboezem aangelegd.

Het toenemende verschil tussen het maaiveld en de gemiddelde rivierwaterstand vereiste voortdurend nieuwe aanpassingen. Begin 1700 ontstond dan ook een waterhuishoudkundig systeem van een getrapte bemaling, dat bestond uit drie ondermolens en twee bovenmolens. De poldermolens (ondermolens) brachten het overtollige water op de Lage Boezem en dit water werd vervolgens door de bovenmolens op de Hoge Boezem gemalen. Bij voldoende laagwater op de Lek kon dit overtollige water vanuit de Hoge Boezem via de uitwateringssluis op de Lek worden geloosd. Er was zelfs een mogelijkheid om bij zeer lage rivierwaterstanden het overtollige water uit de Lage Boezem via de wachtheul in de Tiendweg, de Hoge Boezem en de uitwateringssluis direct op de Lek te lozen.

Om de bergingscapaciteit van de Hoge Boezem te vergroten, zijn omstreeks 1817 en 1875 de bovenmolens “gerezen”. Bij de Hoge Tiendwegmolen zijn in 1876 de veldmuren verhoogd tot 1,20 meter.

In 1952 is aan de Nieuwe Veer te Streefkerk een elektrisch aangedreven poldergemaal gebouwd. Hiermee kwam een einde aan een tijdperk van windbemaling van meer dan 400 jaar en dit betekende in feite het einde van het molencomplex. De stilstand van de molens, waaraan geen onderhoud meer werd verricht, luidde het verval van de molens in. Een en ander was de stimulans tot de oprichting van de SIMAV, de Stichting tot Instandhouding van de Molens in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden. Deze nam de molens tegen een symbolisch bedrag in eigendom over.

Na de oprichting van een afdeling molens bij de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, werden de molens na 1962 als Rijksmonument aangewezen. Erg spijtig was dat net hiervoor de Hoge Tiendwegmolen in februari 1962 onder verdachte

omstandigheden afbrandde. De overblijvende fundering kreeg niet de status van Rijksmonument.
In de jaren '70 van de vorige eeuw werden de overgebleven molens in de polder op één na gerestaureerd onder de bezielende leiding van dhr. I.J. De Kramer, molendeskundige van de Provincie Zuid-Holland. Vlak voordat ook de Sluismolen zou worden gerestaureerd, brandde deze af in de nacht van 27 op 28 juni 1979.

In opdracht van het Landschapsplan Alblasserwaard-Vijfheerenlanden werden in 2009 de fundering en het resterende metselwerk van de Hoge Tiendwegmolen deels ontgraven om alles te kunnen opmeten en te documenteren. En daar bleef het niet bij. Bij de Baselbrug in Meerkerk stond de ondertoren van de voormalige Quakernaakse Molen, eigendom van en bewoond door dhr. Van Dieren. Het onderstuk is als Rijksmonument aangewezen en dhr. Van Dieren wilde dit naar de Hoge Tiendweg vervoeren, omdat hij op de oude plaats een grotere en comfortabelere woning wilde bouwen. De ondertoren werd met een stalen frame gefixeerd en in de zomer van 2009 naar Streefkerk getransporteerd. Daar werd het gevaarte op vier voorlopige poeren op de fundering van de Hoge Tiendwegmolen geplaatst. De toren plus fundering wordt dan wederom een Rijksmonument. Vervolgens worden beide gerestaureerd en in 2014 opgeleverd. In maart 2015 opent een koffie- en theeschenkerij haar deuren in het onderstel van de molen.

De nieuwbouw van de molens en het herstel van het hele molencomplex staat nog altijd op de planning, maar zal nog wel enkele jaren in beslag nemen. Hierop vooruitlopend heeft de provincie Zuid-Holland voor zowel de Sluismolen als de Hoge Tiendwegmolen een bijzondere molenbiotoop aangewezen.

Het molencomplex Streefkerk kan hoogstwaarschijnlijk niet meer volledig in zijn oorspronkelijke staat worden hersteld. Dit geldt dan met name voor de aanleg van de uitwateringssluis en de grootte van de Hoge Boezem. In het kader van het Deltaplan heeft er in de zeventiger jaren van de vorige eeuw een dijkversterking plaatsgevonden. Een van de uitgangspunten c.q. beleid bij de uitvoering hiervan, was dat er zo min mogelijk kunstwerken (sluizen, duikers, etc.) zich in het dijklichaam mogen bevinden. Dit heeft ertoe geleid, dat de oude uitwateringssluis is verwijderd en het poldergemaal in 1987 van de Lekdijk verplaatst is naar het Achterwaterschap (lage boezem van de Overwaard). Een nieuwe uitwateringssluis voor het molencomplex zal dus niet worden toegestaan en gezien de toegenomen bebouwing langs de Lekdijk en het huidige grondgebruik, zal de Hoge Boezem niet meer in zijn oorspronkelijk staat kunnen worden terug gebracht. Het systeem moet zich dan ook aan deze omstandigheden aanpassen. Een kleinere Hoge Boezem behoeft geen probleem te zijn. De uitwatering c.q. lozing van het overtollige water in de Hoge Boezem zal in de nieuwe

situatie via een aflaat c.q. overlaat terug naar de polder worden afgevoerd. Het molencomplex in de nieuwe situatie bestaat dan uit een circuitbemaling. De Wachtheul heeft in dit systeem ook zijn functie verloren. Immers, in de oorspronkelijke staat konden de ondermolens bij ebstanden op de Lek via de lage boezem, de wachtheul en de hoge boezem rechtstreeks hun waterbezwaar op de rivier lozen. Zonder doorgang naar de Lek gaat dit niet meer op. De beide Lage Boezems met kaden en kunstwerken kunnen naar alle waarschijnlijkheid wel helemaal hersteld worden, zodat het complex als geheel kan functioneren en het verhaal kan vertellen van de unieke waterstaatkundige situatie in de polder.

2 Historische en landschappelijke molencontext

Historische en landschappelijke ontwikkeling van de molencontext

Om de relatie tussen de individuele molen en het omliggende landschap te begrijpen en op waarde te schatten, kijken we naar de historische ontwikkeling van het gebied en de rol van de molen daarin. Middels een serie historische kaarten door de jaren heen wordt verduidelijkt hoe het landschap zelf maar ook de rol van de molen daarin is verandert. Vervolgens worden de verdwenen en aanwezige relaties tussen molen en omgeving op 3 schaalniveau's geanalyseerd en vastgesteld.

Molencontext op 3 schaalniveau's

Molenzone
Een molenzone is een gebied waarin zich, min of meer aaneengesloten, verscheidene historische molenplaatsen en molencomplexen bevinden. Kenmerkend voor een molenzone is zowel de ruimtelijke en/of (waterstaatkundig-) functionele samenhang als de beleefde samenhang tussen de molenplaatsen en -complexen. De samenhang wordt gevormd door de lange lijnen in het landschap als weg- en waterstructuren, polderboezemsystemen en het omringende natuur- en cultuurlandschap. De Hoge Tiendwegmolen maakte onderdeel uit van een molencomplex van de Streefkerkse Polder bestaande uit drie ondermolens, twee bovenmolens, twee lage boezems en een hoge boezem. Ten westen van dit molencomplex bevindt zich het molencomplex van Kinderdijk. Door de afstand tussen beide gebieden is geen sprake van een beleefbare molenzone.

Moleninvloedsfeer
Een moleninvloedsfeer omvat:

- de individuele molenplaats zelf die bestaat uit de molen, het molenerf, de moestuin, bijgebouwen, paden, wateren en beplanting;
- (delen van) een molenensemble of molencomplex zoals een molengang, (tussen-)boezems en kaden en (delen van) paden en wegen, wateren en beplanting;
- de molenbiotoop; een juridisch vastgelegde cirkel met een straal van 400 m. (tenzij anders aangegeven) om de windvang rond de molen te garanderen.
- zichtrelaties van de molen naar de omgeving en vanuit de omgeving naar de molen en/of molenensembles.
- een buffer waarbinnen sprake is van relaties tussen de molen en haar omgeving. Deze omvat boven-genoemde aspecten en delen van de onderliggende landschappelijke onderlegger zoals agrarische en/of poldercomplexen, en basisstructuren als primaire weg- en waterstructuren als rivieren, vaarten en boezems.

De Tiendweg in Streefkerk, gezien naar het westen (Periode 1950-1959). De molens v.l.n.r. zijn de Achtkante Molen, de Hoge Tiendswegse Molen, de Kleine (Tiendweg) Molen en de Sluismolen. (Bron: Regionaal Archief Dordrecht)

De Hoge Tiendwegmolen maakte onderdeel uit van een bemalingscomplex van 5 molens met twee lage boezems en de hoge boezem. De ruggegraat van het complex is de Tiendweg met aan weerszijden de Noorder- en Zuiderwetering van waaraf de molens en molenrestanten in samenhang zijn te beleven. De hoge en lage boezems en de omringende kades zijn onderdelen van het complex die niet meer duidelijk afleesbaar zijn. Het complex ligt nog steeds in een open landelijk gebied. Het bemalingscomplex vormt samen met de molenbiotopen en de historische lijnen van de Zijdeweg in het westen, de Oude Wetering in het zuiden en de Bakwetering in het noorden en oosten de *moleninvloedsfeer*.

Molenplaats en molenensemble

- de individuele molenplaats zelf bestaat uit de verschillende onderdelen als de molen (-restanten), het molenerf, de moestuin, bijgebouwen, paden, wateren en beplanting;
- een molenensemble heeft betrekking op de directe omgeving van de molenplaats en haar ruimtelijk - functionele samengang. Dit kan (een deel van) een molencomplex zoals een molengang omvatten en (tussen-)boezems en kaden en (delen van) dijken, paden en wegen en wateren en beplanting.

De molen en molenplaats van de Hoge Tiendwegmolen werden door een verwoestende brand aangetast. Na de brand waren nog restanten van de molen en de fundamenten aanwezig. Deze zijn nadien hersteld en hierop is de ondertoren van de Quakernaakse Molen geplaatst. De kade van de Hoge Boezem waarop de molen zich bevond is niet meer duidelijk aanwezig. Er bevinden zich twee sluisjes met heulen rondom de molenplaats.

Huidige context

De molenplaats van de Hoge Tiendwegmolen ligt in de polder Streefkerk en Kortenbroek, gelegen in de Alblasserwaard, in een open veenweidelandschap. De Hoge Tiendwegmolen maakte onderdeel uit van een molencomplex van 4 wipmolens en 1 achtkante molen dat tot 1952 in bedrijf was. Drie ondermolens maalden vanuit de weteringen het polderwater naar de lage boezems. Van hieruit maalden de bovenmolens de Hoge Tiendmolen en de Sluismolen het water naar de Hoge Boezem. Via een uitwateringsluis kon bij laagwater het polderwater uit de Hoge boezem geloosd worden op de rivier de Lek.

Vanaf 1952 verving een elektrisch gemaal ten oosten van het dorp Streefkerk het molencomplex. De molens raakten hierdoor in verval. In 1962 brandde de Hoge Tiendwegmolen af en in 1979 volgde de Sluismolen. De overige drie molens, de Oude Weteringmolen, de Kleine Molen en de Achtkante Molen werden gerestaureerd. De molenplaatsen van de Sluismolen en de Hoge Tiendwegmolen zijn in stand gehouden middels een combinatie van restauratie en nieuwbouw van de fundamenten, keermuren, veldmuren en een molentoren.
De vijf molenplaatsen vormen, aaneengeregen door de Tiendweg, een samenhangend complex in het open landschap. Het systeem van Hoge Boezem en de beide lage boezems en de boezemkaden zijn niet meer herkenbaar. Ook de uitwateringssluis naar de Lek is niet meer aanwezig.

De molenplaats en het molencomplex zijn gelegen in een open veenweide landschap. Aan de Lekdijk bevindt zich lintbebouwing die aan de binnendijkse zijde begrensd wordt door de Bakwetering. Na WO2 breidde Streefkerk zich uit naar het westen. De Vliet vormt nu de begrenzing en overgang van dorp naar het open polderlandschap. In het westen vormt de Zijdeweg, een kade, de begrenzing tussen de Streefkerkse Polder en de Polder Nieuw Lekkerland.

Molenplaatsen van de Sluismolen en de Hoge Tiendwegmolen. (Bron: Streetsmart/Cyclomedia)

Huidige context van het molencomplex (Bron: Streetsmart/Cyclomedia)

Historische ontwikkeling molencontext

16de - 18de eeuw

De ontginning van de moerassen rond de donk van Streefkerk ving aan vanaf de vroege middeleeuwen. De ontginning van de polder Streefkerk en Kortenbroek zal rond de 13de eeuw zijn voltooid. Het ontginningsblok van de polder Streefkerk en Kortenbroek is met 7 km lengte het langste ontginningsblok. De polder loosde bij lage rivierstand het overtollige polderwater via uitwateringssluizen op de rivier de Lek.

In 1514 was er sprake van 4 molens en twee sluizen. Door ontginning en ontwatering van het veen daalde het maaiveld in de polder. Bij hoge waterstanden van de rivier de Lek was het niet mogelijk het polderwater te lozen op de rivier.

Rond 1600 werd daarom een Lage Boezem aangelegd, een reservoir waar molens het polderwater op loosden. Bij lage waterstanden van de rivier kon het opgeslagen polderwater worden geloosd via de sluis. In 1664 werd de capaciteit van de Lage Boezem vergroot en een voorboezem (Hoge Boezem) met een grotere uitwateringssluis aangelegd. Omdat het maaiveld bleef dalen waren voortdurend aanpassingen aan het waterbeheersingssysteem nodig.

Begin 1700 ontstond het polderboezemsysteem met getrapte windgedreven bemaling. Het molencomplex bestond uit 4 wipmolens en 1 achtkante molen. Alle molens waren voorzien van een scheprad. De drie ondermolens (twee wipmolens en de achtkante molen) maalden het polderwater uit de weteringen op naar de twee lage boezems; De Oude Weteringse Kolk en de Schuine Kolk. Van daaruit maalden de twee bovenmolens (wipmolens) het polderwater op naar de Hoge Boezem. Bij heel lage rivierstanden kon het water door een wachtheul (sluisje) vanuit de Oude Weteringse Kolk doorstromen naar de Lek via de Hoge Boezem. Het water van de lage boezem de Schuine Kolk stroomde via een sluisje met heul naar de Oude Weteringse Kolk. Tussen de Schuine Kolk en de Hoge Boezem bevonden zich ook nog twee vaarsluisjes voor vervoer van vee en landbouwproducten over water.

Ongedateerd detail van een kaart van Streefkerk met 4 poldermolens.
Kaart van het Noordelijk gedeelte van de Alblasserwaard.
(Bron: Nationaal Archief)

Het molencomplex en polder-boezemsysteem van polder Streefkerk en Kortenbroek. Detail van Kaart van de rivier de Lek, met zijn uiterwaarden noorder en zuider dijken, van de Merwede beneden Krimpen, tot het Schoor van Hagestein boven Vianen (1764). Maker: Melchior Bolstra. (Bron: Hoogheemraadschap Rijnland)

Uitmalingsprincipes van het polder-boezemsysteem bij hoog en laag water. (Bron: SIMAV, 2008)

Historische ontwikkeling molencontext

19de eeuw

Omstreeks 1875 werden de bovenmolens 'gerezen' (het verder opmetselen van de waterlopen en veldmuren) om de waterbergende capaciteit van de Hoge Boezem te vergroten. De Hoge Tiendwegmolen en de Sluismolen werden op verhoogde stenen voeten gezet. Deze voeten werden later deels met grond bedekt.

De Kortenbroeksepolder, gelegen ten zuiden van de Achterdijk, werd bemalen door de Broekmolen. Deze loosde op de Overwaardse Boezem die werd bemalen voor de 8 molens van de Overwaard, deel uitmakend van het molencomplex van de Kinderdijk. Het Streefkerkse molencomplex en de Broekmolen konden echter samenwerken als dat nodig was. Via een sluisje in de Achterdijk konden de beide systemen met elkaar worden verbonden.

De Hoge Tiendwegmolen en het bemalingscomplex.
Detail van het Verzamelplan van Streefkerk (1811-1832). (Bron: RCE)

Verzamelplan van Streefkerk (1811-1832). (Bron: RCE)

Historische ontwikkeling molencontext

20ste eeuw

In 1952 kwam met de komst een elektrisch gemaal aan de Nieuwe Veer ten oosten van Streefkerk een einde aan het tijdperk van 400 jaar windbemaling. Het complex raakte in onbruik en verval.

In 1962 brandde de Hoge Tiendwegmolen af en in 1979 de Sluismolen. De overige drie molens, de Oude Weteringmolen, de Kleine Molen en de Achtkante Molen werden in de jaren 70 gerestaureerd. De molenplaatsen van de Sluismolen en de Hoge Tiendwegmolen zijn in stand gehouden middels een combinatie van restauratie en nieuwbouw. Op de molenplaats van de Hoge Tiendwegmolen staan nieuwe veldmuren en een ondertoren op deels gerestaureerde en vernieuwde fundamenten en keermuren. Twee sluisjes die onderdeel uitmaakten van het polder-boezemsysteem zijn hersteld en maken zichtbaar onderdeel uit van het complex en het ensemble van de Hoge Tiendwegmolen in het bijzonder.

De vijf molenplaatsen vormen, aaneengeregen door de Tiendweg, een samenhangend geheel in het open landschap. Het systeem van de hoge en de beide lage boezems en de boezemkaden zijn niet meer herkenbaar. Ook de uitwateringssluis die het polderwater loosde op de Lek is niet meer aanwezig.

Het molencomplex met van links naar rechts: de Achtkante Molen, de Hoge Tiendwegmolen, De Kleine Molen en de Sluismolen.
(Bron: Collectie vereniging De Hollandsche Molen)

Detail van de topografische kaart uit 1950 (Bron: Topotijdreis)

Detail van de topografische kaart uit 2020 (Bron: Open Topo)

Molenzone en moleninvloedsfeer

Landschappelijke onderlegger & basisstructuren

De Hoge Tiendwegmolen is onderdeel van het molencomplex met polderboezemsysteem van de polder Streefkerk en Kortenbroek. Het molencomplex is gelegen in het westen van de polder achter de Lekdijk. Het polderwater werd via een uitwateringssluis, de Molensluis, geloosd op de rivier de Lek.

- De Tiendweg en de Noorder- en Zuidertiendwegweteringen vormen de ruggegraat van het complex. Via deze historische lange lijn werd het water vanuit de beide weteringen opgemalen door de Kleine en de Achtkante Molen naar de Schuine Kolk (lage boezem). Van hieruit maalden de beide bovenmolen, de Hoge Tiendwegmolen en de Sluismolen het polderwater op naar de Hoge Boezem. De Tiendweg en de beide weteringen zijn intact. Vanaf de Tiendweg is het molencomplex goed in samenhang te beleven. De Schuine Kolk, het boezemland en de boezemkades zijn niet meer duidelijk herkenbaar. Ook de samenhang van het polder-boezemsysteem en de molens is hierdoor niet meer afleesbaar.
- Vanuit de Oude Wetering en de Vliet maalde de Oude Wetering-molen het polderwater op naar de Oude Weteringse Kolk (de lage boezem). Van hieruit werd het polder water bij een lage waterstand in Lek direct geloosd via sluisjes in de kade van de Tiendweg op de Hoge Boezem. Bij een hoge waterstand maalden de beide bovenmolens, de Sluismolen en de Hoge Tiendwegmolen het water vanuit de lage boezems in de Hoge Boezems. De Oude Weteringse Kolk en boezemkaden zijn niet meer herkenbaar als lage boezem. Ook de samenhang van het polder-boezemsysteem en de molens is hierdoor niet meer afleesbaar. De sluisjes in de Tiendweg zijn hersteld.
- Vanuit de Hoge Boezem werd het polderwater bij lage waterstand in de rivier de Lek via de Molensluis geloosd. Deze sluis in de Lekdijk is verdwenen. De het boezemland en de boezemkaden van de Hoge Boezem zijn niet meer herkenbaar. Ook de samenhang van het polder-boezemsysteem en de molens is hierdoor niet meer afleesbaar.
- Binnendijks onderdaan de Lekdijk bevindt zich achter de lintbebouwing de Bakwetering. Via de Vliet stond deze in verbinding met de Noordertienwegwetering. Deze Bakwetering en Vliet vormen landschappelijke begrenzingen tussen het open polderlandschap en de lintbebouwing aan de Lekdijk en het dorp Streefkerk.

Zicht op de molenplaats van de Hoge Tiendwegmolen. (Bron: Cyclomedia)

Molenbiotoop en historische structuren.

- molen (-restant) aanwezig
- molen verdwenen
- landmark
- bijgebouwen aanwezig
- bijgebouwen verdwenen
- beeldbepalende beplanting
- lijnvormige bebouwing aanwezig
- lijnvormige bebouwing verdwenen
- afgeknotte molenbiotoop
- basisstructuur water aanwezig
- basisstructuur water verdwenen
- water-lijnen aanwezig
- water-lijnen verdwenen
- wegen aanwezig
- wegen verdwenen
- paden aanwezig
- paden verdwenen
- watervlakken aanwezig
- watervlakken verdwenen
- molenerf en -land aanwezig
- molenerf en -land verdwenen
- moestuin en -land aanwezig
- moestuin en -land verdwenen
- brug/heul/sluis aanwezig
- brug/heul/sluis verdwenen
- molenzone
- moleninvloedsfeer

Moleninvloedsfeer

Vanwege de waterstaatkundige en ruimtelijke samenhang tussen de molens en het polder-boezemsysteem zijn de individuele molenplaatsen en de landschappelijke elementen als de weteringen, boezems en kunstwerken niet los van elkaar te zien. Deze elementen en de molenbiotopen van de afzonderlijke molens vallen samen onder de moleninvloedsfeer.

Moleninvloedsfeer

- molen (-restant) aanwezig
- molen verdwenen
- landmark
- bijgebouwen aanwezig
- bijgebouwen verdwenen
- beeldbepalende beplanting
- lijnvormige bebouwing aanwezig
- lijnvormige bebouwing verdwenen
- afgeknotte molenbiotoop
- basisstructuur water aanwezig
- basisstructuur water verdwenen
- water-lijnen aanwezig
- water-lijnen verdwenen
- wegen aanwezig
- wegen verdwenen
- paden aanwezig
- paden verdwenen
- watervlakken aanwezig
- watervlakken verdwenen
- molenerf en -land aanwezig
- molenerf en -land verdwenen
- moestuin en -land aanwezig
- moestuin en -land verdwenen
- brug/heul/sluis aanwezig
- brug/heul/sluis verdwenen
- molenzone
- moleninvloedsfeer

Molenensemble

De molen is onlosmakelijk verbonden met het getrapte molencomplex en systeem van lage en hoge boezems. De relatie met de Lek is nagenoeg verdwenen omdat de functionele samenhang tussen het complex, de Hoge Boezem en de rivier niet meer bestaat, de uitwateringssluis is verdwenen en de Hoge Boezem nauwelijks meer herkenbaar is. De molenromp van de Hoge Tiendwegmolen is een goed beleefbaar onderdeel van het complex.

Molenensemble

Molenensemble

Molenplaats

De herstelde heul en een sluisje in de Tiendweg.
(Bron: Den Besten 2008)

De Hoge Tiendwegmolen nog in bedrijf rond 1942.
(Bron: Den Besten 2008)

Molenerf van de voormalige wipmolen na de brand (1979).
Fotograaf: Korpershoek, W.A. (Bron: RCE)

Twee wipmolens schuin achter elkaar in 1960 voor de branden. Van voor naar achter de Hoge Tiendwegmolen en de Sluismolen. (Bron: RCE)

Molenplaats

Hoofd- en bijgebouwen

De wipmolen was gerezen en het molenerf opgehoogd om de waterbergende capaciteit van de Hoge Boezem te vergroten. Deze verhoging in het landschap is nog duidelijk zichtbaar. De voor- en achterwaterloop met getoogde gemetselde keermuren en vleugels zijn gereconstrueerd/hersteld. De nieuwe romp met veldmuren en toren zijn duidelijk zichtbaar als onderdeel van het complex.

Water

De historische relatie tussen de twee lage boezems en de Hoge Boezem is door wijzigingen in het landschap niet meer duidelijk herkenbaar. De continuïteit van de kade van de Hoge Boezem is aangetast door de aanleg van een ringgracht om het molenerf. Door de aanwezige watergang met wachtsluisje en heul tussen de Sluismolen en Hoge Tienwegmolen is deze relatie nog wel herkenbaar.

Groenstructuren

De hoofdstructuur van het molenerf is nog duidelijk herkenbaar door het verhoogde molenerf met front- en keermuren die de achter- en voorwaterloop markeren. Het is onduidelijk hoe het erf verder was ingericht en of er sprake was van een moestuin. De kaden van de boezems, die dienden als landpaden, werden waarschijnlijk beweid. Op historische foto's zijn kleine groenstructuren als knotwilgen te zien. Die zullen na het in onbruik raken van de molen in de jaren '50 verder uit zijn gegroeid.

Minuutplans (1811-1832) (Bron: RCE)

Molenplaats elementen en structuren

- molen (-restant) aanwezig
- molen verdwenen
- landmark
- bijgebouwen aanwezig
- bijgebouwen verdwenen
- beeldbepalende beplanting
- lijnvormige bebouwing aanwezig
- lijnvormige bebouwing verdwenen
- molenbiotoop
- basisstructuur water aanwezig
- basisstructuur water verdwenen
- water-lijnen aanwezig
- water-lijnen verdwenen
- wegen aanwezig
- wegen verdwenen
- paden aanwezig
- paden verdwenen
- watervlakken aanwezig
- watervlakken verdwenen
- molenerf en -land aanwezig
- molenerf en -land verdwenen
- moestuin en -land aanwezig
- moestuin en -land verdwenen
- brug/heul/sluis aanwezig
- brug/heul/sluis verdwenen
- molenzone
- moleninvloedsfeer

3 Zicht op de molen en belangrijke zichtlijnen

Vanuit meerdere richtingen zijn er fraaie zichtvelden op de Streefkerkse molens, die in open veld staan zonder begroeiing in de directe omgeving. Het mooiste zicht is er voor fiets- en wandelverkeer op de Beneden Tiendweg. Komend uit Streefkerk (oosten) zijn alle molens van het Streefkerkse complex in een groot zichtveld te overzien. Ook vanaf de Zijdeweg is het complex in zijn geheel te overzien, maar dan vanuit westelijke richting. Zicht op de molens is er ook vanaf de wat verder weg gelegen Boezem (zicht op de polder tussen de bebouwing door) en vanaf de Middenpolderweg (N480).

Molen

Zichtveld

Lengteas zichtveld

Zichtlijn

4 Windvang

De invloed van de nabije bebouwing en beplanting rond de molen op de toe- en afvoer van wind.

De Hoge Tiendwegmolen is markant gelegen langs de Tiendweg, waarlangs ook de Achtkante en De Kleine Molen zijn gesitueerd. Ten noordnoordwesten van de molen staat de weer opgemetselde onderbouw van de Sluismolen, waarmee deze molen de bovenbemaling verzorgde van de polder. In complete toestand zal de molen beperkte windbelemmering kunnen ondervinden van de genoemde nabijgelegen molens. Ook de langs de Lekdijk liggende boerderijen, woningen en bijbehorende erfbeplantingen zullen voor enige windhinder zorgen vanuit noordwestelijke, noordelijke en noordoostelijke richtingen. Echter de afstand tot deze obstakels bedraagt minimaal 340 meter en is dus aanzienlijk. Al met al een gave molenbiotoop waarin ook de oorspronkelijke waterstaatkundige situatie nog goed herkenbaar is.

legenda

algemeen

- locatie molen
- buffer 100 meter
- grens 400 meter

AHN3, meters t.o.v. NAP

- -5m en lager
- 0
- 5
- 10
- 15
- 30
- 60m en hoger

overschrijding in meters

- geen
- minder dan 1 m
- 1 - 2
- 2 - 4
- 4 - 6
- 6 - 10
- 10 - 15
- 15 - 20
- 20 - 30
- 30 - 40 m

gemiddelde overschrijding per windrichting in meters

- geen
- minder dan 0.2
- 0.2 - 0.4
- 0.4 - 0.8
- 0.8 - 1.2
- 1.2 - 1.7

0 200 400 m

N

Polder Streefkerk, Hoge Tiendwegsemolen

Molendatabase nr. 300

Volledig buiten BSD

Foto's vanaf maaiveld in 8 windrichtingen (Opname juni 2021).

Z

ZW

W

NW

5 Maatschappelijke invulling

De educatieve, recreatieve of sociale betekenis van de molen voor zijn bredere omgeving.

De Hoge Tiendwegmolen wordt momenteel geëxploiteerd als koffie- en theeschenkerij. Het is de bedoeling deze horecafunctie uit te breiden zodra het bezoekerscentrum in de nabijgelegen Achtkante Molen gereed is. Naast de molen staan een bankje en twee informatieborden over de verschillende molens van het Streefkerkse complex. Ook is er een bord over het voorgenomen herstelplan van het complex.

Zicht op de ondertoren van de Hoge Tiendwegmolen vanuit het westen. Op de achtergrond de Achtkante Molen en de Kleine Molen.

De informatieborden over het Streefkerkse molencomplex.

Het informatiebord van de SIMAV over het herstelplan voor het Streefkerkse molencomplex.

Bijlage A. Interview molenaar/eigenaar

Interview Hoge Tiendwegmolen en Sluismolen, Streefkerk 26 mei 2021

Eigenaar: Stichting Instandhouding Molens Alblasserwaard en Vijfheerenlanden (SIMAV, vertegenwoordigd door 2e secretaris Floor de Lange en penningmeester Henk van Dieren)

Functies van de molen

Wat is momenteel de hoofdfunctie van de molen?

De Hoge Tiendwegmolen, waarvan de fundering en de ondertoren zijn hersteld, heeft op dit moment een invulling als koffie- en theeschenkerij. Uitbreiding van de horecafunctie is voorzien zodra de bezoekersmolen (in de nabijgelegen Achtkante Molen) gereed is.

Van de Sluismolen is alleen de fundering gereconstrueerd. Het doel is de molen verder te completeren en in te richten als bed & breakfast.

Het is in beide gevallen zoeken naar balans tussen een passende functie om de molens te exploiteren en de mogelijkheid om de molens weer te laten functioneren als watermolen.

Heeft de molen momenteel nog andere (maatschappelijke) functies?

Beide molens maken een onlosmakelijk onderdeel uit van het complex Streefkerk.

Wat zou(den) de belangrijkste functie(s) van de molen kunnen of moeten zijn?

Het doel van de SIMAV is al sinds het einde van de jaren 1990 om de originele situatie van het molencomplex Streefkerk zo nauwkeurig mogelijk te herstellen. Aangezien een afwatering op de Lek niet meer te realiseren is, zal het complex geen rol meer in de afwatering van de polder kunnen spelen. Door het invoeren van een circuitbemaling (van Lage Boezem naar Hoge Boezem en weer terug) kan mogelijk wel een rol gespeeld worden in de waterberging van de polder bij extreme weersomstandigheden. De cultuurhistorische en belevingswaarde van het complex staan echter voorop. Na de aanwijzing van de aangepaste molenbiotoop in 2008, zie ook bijlage D, is de fundering van beide molens hersteld en voor de Hoge Tiendwegmolen ook een ondertoren geplaatst, afkomstig uit Meerkerk.

Kansen en bedreigingen

Zijn er nu of in de (nabije) toekomst belemmeringen of bedreigingen voor een goed functioneren van de molen?

Op zich niet, vooropgesteld dat de biotoopbeschikking uit 2009 in stand blijft en dat er ruimte blijft voor de gewenste nadere ontwikkeling/completering van het complex en uitgaande van het gegeven dat er met respect voor de biotopen, weer in relatie tot het complex, omgegaan wordt. Een andere inrichting dan die passend bij een open veenweidelandschap, zoals natuurontwikkeling met een in de hoogte ontwikkelende begroeiing, is binnen de biotoopcirkels niet gewenst.
Gezien het incomplete karakter van beide molens gaat de SIMAV voor de Sluismolen en de Hoge (Tiendweg) Molen richting de Lekdijk uit van

een “afgeplatte” biotoop van feitelijk 250m. Bij aanpassing van de bebouwing of erven langs de Lekdijk zijn de overlappende biotopen van de Achtkante Molen en de Kleine (Tiendweg) Molen bepalend.

Welke kansen/mogelijkheden ziet u ter verbetering van de molenbiotoop op het gebied van de windvang?

Het complex bevindt zich in een redelijk – maagdelijk - historisch open veenweidelandschap. Deze kwaliteit is vrij uniek en dient, wat SIMAV betreft, geborgd te zijn voor komende generaties. Het gaat dan ook naast verbeteringen om het voorkomen van achteruitgang. Herstel van - delen van - de oude waterstaatkundige structuur levert een actieve bijdrage aan de versterking van de kwaliteit van het complex. De wens bestaat om het complex weer in oude luister te herstellen. Dit is ook het uitgangspunt geweest bij het partiele herstel van de Sluismolen en de Hoge Tiendwegmolen.

Welke kansen/mogelijkheden ziet u ter verbetering van de ruimtelijke inrichting van de directe omgeving van de molen?

Naast borging van het open karakter van het veenweidelandschap worden de molenerven historisch verantwoord ingericht. Bij de bezoekersmolen (Achtkante Molen) is dit al in de planinvulling voorzien. Met betrekking tot de Hoge en Lage Boezem is de wens om de kades weer (deels) te herstellen. Die zijn destijds na de watersnoodramp afgegraven omdat er behoefte was aan grond.

Welke kansen/mogelijkheden ziet u ter verbetering van het functioneren van de molen als werktuig?

Completering van de Hoge Tiendwegmolen en de Sluismolen maakt het – minimaal - draaivaardig zijn weer mogelijk.

Beheer en gebruik

Welke partijen of personen zijn er betrokken bij het beheer en gebruik van de molen?

Naast SIMAV is dat de exploitant van de Hoge Tiendwegmolen. T.a.v. de mogelijke B&B functie van de Sluismolen zal samenwerking worden gezocht met een commerciële partij. SIMAV werkt met een dergelijke partij al samen in de molen Jan van Arkel in Arkel, waar een B&B in is gevestigd. In het kader van de recreatieve en toeristische functie wordt aansluiting gezocht bij de gemeentelijke visie en regiopartners. Het waterschap heeft enige tijd gelegen de sluisjes en heulen in het complex vernieuwd.

Zijn er bepaalde voorzieningen in, op of rond de molen aanwezig (bv toilet, bankje/picknickplaats, informatiebord)?

Naast de Achtkante Molen staat een bankje. Tevens zijn er diverse informatieborden over de verschillende molens van het Streefkerkse complex en een bord over het voorgenomen herstelplan van dit complex.

Zijn er wensen voor het realiseren van bepaalde extra voorzieningen?

De SIMAV is voornemens via grondaankoop of grondruil het driehoekige landje ten oosten van de twee molens te verwerven, om daar de historische waterlopen naar de molens weer te herstellen. We hebben bijvoorbeeld net twee legaten ontvangen. Die proberen we te besteden in de geest van diegene die heeft nagelaten. Naast grondaankopen gaan we dit geld gebruiken om de Achtkante Molen in te richten als bezoekersmolen.

Betekenis en immateriële waarde

Hoe wordt de molen gewaardeerd en beleefd in de buurt?

Bewoners ervaren het complex als onlosmakelijk met de lokale identiteit verbonden.

Welke historische betekenis heeft de molen?

Om het overtollige water uit de polder Streefkerk op te vangen bij hoge waterstanden op de Lek werd omstreeks 1600 de Lage Boezem aangelegd. Door toenemend verschil tussen het maaiveld en de gemiddelde waterstand op de rivier moesten voortdurend aanpassingen aan dit watersysteem gedaan worden. Aan het begin van de 18de eeuw werd een getrapte bemaling aangelegd waarbij drie ondermolens het water op de Lage Boezem brachten en twee bovenmolens het water op de Hoge Boezem. Bij laagwater op de Lek kon via een uitwateringssluis worden geloosd. Er was zelfs een mogelijkheid om bij zeer lage waterstanden op de rivier overtollig water in de Lage Boezem direct op de Lek te lozen (zonder bovenbemaling) via een wachtheul in de Tiendweg. Om de bergingscapaciteit van de Hoge Boezem te vergroten zijn omstreeks 1875 de bovenmolens verhoogd en het waterstaatkundige systeem aangepast. Het verschil tussen de Lage en Hoge Boezem bedroeg uiteindelijke 2,50 meter. In 1952 werd aan de Nieuwe Veer in Streefkerk een elektrisch gemaal in gebruik genomen waarmee de windbemaling feitelijk overbodig werd. Bij een dijkverzwaring in 1987 is dit gemaal verplaatst en de oude uitwateringssluis verwijderd. De buiten gebruik gestelde Sluismolen en Hoge Tiendwegmolen zijn eind jaren 1960 afgebrand.

Bijlage B. Redengevende beschrijving monument

Monumentnummer: 527583
Beneden Tiendweg 9, 2959 LA te Streefkerk

Molenrestant bestaande uit een lage gemetselde bakstenen voet met daarop een houten piramidevormige ondertoren.

Bijlage C. Geraadpleegde literatuur en websites

- PARK, 2020, Molens in Beeld, Advies beleid molenbiotopen, Provincie Zuid-Holland
- Bosch & Slabbers, 2020, Molens tekenen het landschap van Zuid-Holland, Provincie Zuid-Holland
- Debby Gerritsen, Onno Helleman en Ellen Steendam, 2019, Het Molenerf van de Zuid-Hollandse Poldermolen, Erfgoedhuis Zuid-Holland
- Lameris-Huis Adviseurs en De Hollandse Molen, 2010, Molenbiotoopinventarisatie Zuid-Holland 2010, Provincie Zuid-Holland
- Beek & Kooiman Cultuurhistorie, 2010, Actualisatie buitenplaatsen CHS; de buitenplaatsbiotoop in Zuid-Holland.
- Verschuure, G., 2015, De buitenplaatsbiotoop of landgoedbiotoop, Nieuwe allianties in de bescherming van buitenplaatsen en landgoederen, Vitruvius nr. 33 oktober 2015
- I.Bobbink, 2016, De Landschapsarchitectuur van het Polder-boezemsysteem, Delft University Press
- Jan de Besten, 2007, Herinrichting Molencomplex Streefkerk, De Stichting Instandhouding Molens Alblasserwaard en Vijfheerenlanden
- Jan de Besten, 2008, Start Herinrichting Molencomplex Streefkerk, De Stichting Instandhouding Molens Alblasserwaard en Vijfheerenlanden
- Cultuurhistorische Atlas Provincie Zuid-Holland
- www.regionaalarchiefdordrecht.nl
- www.molens.nl (De Hollandse Molen)
- www.rce.nl

Bijlage D. Molenbiotooprapport 2009

Biotooprapport: 161

Algemene informatie

Naam: Hoge Tiendwegmolen
Plaats: Streefkerk

Adres:
Beneden Tiendweg
2959 BA Streefkerk

Parameters voor de berekening

Maaiveldhoogte: 0,8 meter t.o.v. NAP
Evt. stellinghoogte: 0 meter
Lengte van het gevlucht: 27,8 meter

Aantal hoogtemetingen binnen 400 meter: 206015
Aantal hoogtemetingen die de biotoopnorm overschrijden: 948

Resultaten - kaarten

Hoogtemetingen die de biotoopnorm overschrijden

Gestandaardiseerde sectorscores

N 0 100 200 300 400 m

Topografische Ondergrond © Topografische Dienst Kadaster

categorie	1	2	3	4	5
kleur					

sectorscore	1	2	3	4	5	rest
kleur						
percentage	1%	1%	3%	1%	3%	91%

Resultaten - hoofdwindrichtingen	
Noord: 8 Noordwest: 18 West: 3 Zuidwest: 33	Noordoost: 17 Oost: 6 Zuidoost: 5 Zuid: 5
Resultaten - totaal	
Totaalscore: 95 = Redelijk	
Beschrijving veldwerk	
Er staan langs de Beneden Tiendweg enkele alleenstaande struiken en op een hoogte van ongeveer 1,5 meter afgezaagde bomen. Voor de rest is de molenbiotoop volledig vrij van obstakels.	

Biotooprapport: 161

Foto's

N

NO

O

ZO

Z

ZW

W

NW

Fotograaf: Dhr. J.N.M. de Groot i.s.m. Dhr. A. van der Graaf

Bijlage E. Molenbiotooprapport Hoge Tiendwegmolen

Afschrift · SIMAV

provincie ZUID HOLLAND

Gedeputeerde Staten

Directie Leefomgeving en Bestuur
Afdeling Samenleving
Contact
G. Ottevanger
T 070 - 441 65 47
F 070 - 441 78 32
g.ottevanger@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Burgemeester en Wethouders
van Liesveld
Postbus 1
2964 ZG GROOT-AMMERS

Datum 26 AUG. 2009

Ons kenmerk
PZH-2009-123184770
Uw kenmerk
07-1199\LSV Post uit 2009\2606
Bijlagen
-

Onderwerp
Molenbiotopen

Geacht college,

Naar aanleiding van uw brief van 24 juni 2009, kenmerk 07-1199\LSV Post uit 2009\2309\, vond op 2 juli 2009 een bestuurlijk overleg plaats tussen uw wethouder de heer T. van Gelder en onze portefeuillehouder de heer M. van Engelshoven-Huls.

In dat overleg zijn afspraken gemaakt over de afplatting van de molenbiotoop van de Oude Weteringmolen en de Sluismolen. Tevens is besloten om toekomstige ontwikkeling van de bouwsteden Boezem 13 en Boezem 18 niet extra te belemmeren vanuit de molenbiotoop. Concreet betekent dit dat enige inbreuk gedaan wordt op de biotopen van de Achtkante molen en de Kleine molen van het molencomplex Streefkerk.

Wij stemmen in met deze oplossing vanwege de bijzondere situatie dat twee 'nieuwe' molenbiotopen worden gevestigd, hetgeen ruimtelijk gezien onevenredige beperkingen met zich mee zou kunnen brengen.

Van uw zijde heeft de heer Van Gelder toegezegd dat de gemeente Liesveld, als onderdeel van de gemaakte afspraken, mee zal werken aan de restauratie van de Sluismolen en de Hoge Tiendwegmolen.

Op het kaartfragment dat u bij brief van 3 juli 2009 aan ons toezond zijn de gemaakte afspraken inzake de molenbiotoop weergegeven. Op de bijlage treft u die zonering aan, met eveneens opgenomen de biotopen van de Achtkante- en de Kleine molen.

Wij gaan ervan uit dat u de bovengenoemde afspraken bij de eerstvolgende (partiële) wijziging van het bestemmingsplan zult verankeren.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65 stoppen bij het provinciehuis. Vanaf station Den Haag CS is het tien minuten lopen. De parkeerruimte voor auto's is beperkt.

MD

2009/0175

DIGITAAL NAAR:
DB: 26/08
MT:
TC: 26/08

Ontvangen 27/08/2009

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,	voorzitter,
M.H.J. van Wieringen-Wagenaar	J. Franssen

Afschrift aan:
- Stichting tot Instandhouding van Molens in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden, Wilgenweg 3, 2964 AM Groot-Ammers

2/2

Molenbiotoop
Rapport